

Woningstichting Ymere
T.a.v. [REDACTED]
Burgemeester Pabstlaan 10
2131 XE HOOFDDORP

VERZONDEN 24 APR. 2023

Zaaknummer : OMG-005313/DMS411821
Behandelaar : de [REDACTED]
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Musholm en Ulriksholm e.o. te Hoofddorp, gemeente Haarlemmermeer

Geachte [REDACTED],

Op 22 februari 2023 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 4 april 2023 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op renovatiewerkzaamheden aan 111 woningen aan de Musholm en Ulriksholm (bekend onder complexen 112072, 112073 en 112074) te Hoofddorp (zie bijlage 1 bij dit besluit). Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Woningstichting Ymere te Hoofddorp, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 april 2023 tot en met 31 maart 2028. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OMG-005313/DMS411821.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 3.8, lid 1 van de Wnb aan Woningstichting Ymere te Hoofddorp ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

ten behoeve van renovatiewerkzaamheden aan 111 woningen aan de Musholm en Ulriksholm (bekend onder complexen 112072, 112073 en 112074) te Hoofddorp.

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.

2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Specifieke voorschriften

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

11. De reeds in de zomer van 2022 geplaatste tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen, in de vorm van vier vleermuiskasten, dienen gerealiseerd te zijn op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit.
12. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dient plaats te vinden buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis voor de functie van die verblijfplaats, zijnde voor de:
 - a. Paarperiode: 15 augustus tot en met 15 oktober;
 - b. Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.
 Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.

¹ Het bevoegd gezag verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de ecologisch deskundige:

- op een HBO-, dan wel of universitaire niveau een opleiding heeft genoten, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de aarvoor in Nederlands bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

13. De oorspronkelijke verblijfplaatsen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dienen ongeschikt gemaakt te worden door het plaatsen van een combinatie van schuimrubberstroken en 'exclusion flaps'.
Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een ecologisch deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
14. Alléén de verblijfplaats in de Musholm 224-230 mag tussen juli 2023 en augustus 2023 ongeschikt worden gemaakt. De overige verblijfplaatsen dienen tussen juli 2024 en augustus 2024 ongeschikt te worden gemaakt.
15. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controlerende dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
16. De controlerende dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controlerende in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:
 - In de kraamperiode: ochtend
 - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius: avond
 - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius: ochtend of avond
 De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controlerende dient door een deskundige te worden bepaald.
17. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen welke genomen zijn ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen zoals genoemd in voorschrift 13, gecontroleerd te worden door een deskundige. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten. Er dienen dan extra maatregelen genomen te worden om de woningen ongeschikt te maken en de controlerende in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis dient te worden herhaald. De overige werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controlerende blijkt dat er geen soorten meer aanwezig zijn.
18. Van deze controlerondes dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - a. Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - b. Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - c. Namen van de betrokken deskundigen;
 - d. Klimatologische omstandigheden.
 De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
19. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de kasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat de soorten worden verwond of verstoord.
20. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen minimaal één actief seizoen gelijktijdig met de permanente verblijven te blijven hangen.
21. Voorafgaande aan het verwijderen van de tijdelijke verblijfplaatsen dient een deskundige te controleren of de verblijfplaatsen verlaten zijn. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat deze zelfstandig zijn verlaten.
22. De ontheffinghouder dient op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit 58 permanente alternatieve verblijfplaatsen, in de vorm van vleermuisinbouwkasten, voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te realiseren. Hiervoor dienen de volgende gewenningsperioden te worden gehanteerd:
 - Zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis: 3 maanden in de periode van april tot en met oktober, voorafgaand aan het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats;
 - Paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis: 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen waarin de huidige verblijfplaats niet meer aanwezig is;
 - Paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis: 1 maand in de periode van april tot en met oktober, voorafgaand aan het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats;

23. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocument: ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.
24. De oorspronkelijk aangetroffen verblijfplaatsen, aangeduid met nummer 1, 3 t/m 13 zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dienen na afloop van de werkzaamheden ongewijzigd beschikbaar en functioneel te zijn. Zodoende dient de verblijfplaats een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte te hebben.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 31 maart 2028.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

A. Onderwerp aanvraag

Woningstichting Ymere is voornemens 111 woningen aan de Musholm en Ulriksholm in Hoofddorp te renoveren. De woningen zijn verdeeld over drie complexen, complex '112072' bevat 43 woningen, complex '112073' 40 woningen en complex '112074' bevat 28 woningen. De renovatie bestaat uit verduurzaming- en onderhoudswerkzaamheden. De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit:

- Gebruik van gevelsteigers,
- Vervangen rabat voor Trespa-delen,
- Vervangen van plaatmateriaal op de zijwangen van de dakkapellen,
- Voegwerk en metselwerkherstel,
- Aanbrengen van nieuw spouwlood boven de lateien (alleen betrekking tot complex 112072),
- Vervanging van draaiende delen,
- Vervanging van enkel glas,
- Vervanging van kozijnen,
- Schilderwerk,
- Er wordt één boom gekapt, verder worden hier geen groenstructuren verwijderd. Er wordt geen extra verlichting geplaatst.

De werkzaamheden staan gepland vanaf september 2023.

Tijdens aanvullend onderzoek is gebleken dat er binnen het projectgebied:

- Eén paarverblijfplaats van één ruige dwergvleermuis aanwezig is,
- Twaalf zomerverblijfplaatsen van twaalf gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn, waarvan er twee ook dienst doen als paarverblijfplaats.

Door het vervangen van gevelelementen, vervangen van kozijnen, het mechanisch voegwerkherstel en het gebruik van steigers worden gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen verstoord. Ten gevolge van de werkzaamheden gaan de vaste verblijfplaatsen van de vleermuizen tijdelijk verloren.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te beperken, worden maatregelen voorgesteld. Het betreffen maatregelen die zien op de beschikbaarheid van tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving van de te renoveren woningen, als ook het voorafgaand ongeschikt maken van de verblijfplaatsen buiten de meest kwetsbare periode, maar binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

B. Wettelijk kader

Soorten van de Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, die- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast is de ruige dwergvleermuis opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatie gebonden omdat het renovatie betreft van bestaande woningen, een andere locatie is niet mogelijk.

Het niet uitvoeren van de werkzaamheden is geen optie omdat de woningstichting Ymere moet voldoen aan het Convenant Energiebesparing Huursector, waarin is opgenomen dat gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) gehaald moet worden. Er mogen per 2028 geen woningen meer verhuurd worden die een energielabel hebben dat E of slechter is. Op dit moment voldoen de betreffende woningen daar niet aan. In de huidige planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De gekozen werkwijze is daarmee volgens u een alternatief met zo min mogelijk negatieve effecten.

Een alternatieve inrichting is naar uw oordeel geen optie. Bij isolatie van binnenuit komt er een dik pakket isolatiemateriaal in de woningen, zowel voor als achter. De woningen zijn nu al erg klein, maar daarmee worden de woningen dus nog kleiner. Daarbij blijven bij isolatie van binnenuit naar uw oordeel koudebruggen bestaan. Bij isolatie van buitenaf verdwijnen die wel, waardoor deze wijze van isoleren volgens u veel efficiënter is.

Door van binnenuit te isoleren wordt het voldoen aan het Convenant Energiebesparing Huursector (BZK, 2012) minder haalbaar.

Bovendien zorgt deze werkwijze ervoor dat het microklimaat in de verblijfplaatsen verandert, waardoor deze alternatieve wijze geen meerwaarde heeft voor de aanwezige vleermuizen. Een andere inrichting of werkwijze heeft derhalve naar uw oordeel geen meerwaarde voor de aanwezige beschermde soorten.

De planning is volledig aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor vleermuizen. De versturende werkzaamheden zijn gepland buiten de meest kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten, zodat de schade tot een minimum beperkt blijft.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang:

- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Periodiek verschijnt een overzicht van milieu gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en (RIVM, 2019). Het RIVM analyseerde gegevens over de ruim 9.000 meldingen die alle GGD'en in Nederland in 2017 en 2018 hebben geregistreerd. De meeste meldingen zijn afkomstig van bewoners van huurwoningen. Klachten over het binnenmilieu worden vooral toegewezen aan schimmels, asbest, vocht, plaagdieren en gebrekkige ventilatie. Het inademen van asbestvezeldeeltjes vormt een belangrijke oorzaak voor ontwikkeling van bepaalde typen kanker als longkanker en mesotheliom (RIVM, 2019, pagina 25). Mede daarom heeft het Rijk het thema binnenmilieu als prioriteit 1 benoemd in de nationale aanpak Milieu en Gezondheid.

Uit het onderzoek blijkt een consistente associatie tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is nog onduidelijk of vocht in het binnenmilieu al aanwezige luchtwegaandoeningen (bijvoorbeeld astma of chronische bronchitis) bij mensen alleen verergert of dat vocht deze aandoeningen ook direct kan veroorzaken.

Door de renovatie worden bestaande problemen verholpen. Zo ontstaan veel minder vochtproblemen (en schimmel). Daarnaast wordt met de renovatie asbest verwijderd.

In het Convenant Energiebesparing Huursector (BZK 2012) zijn afspraken over energiebesparing gemaakt tussen het Rijk en woningcorporaties. Afgesproken is dat in 2021 ten minste een gemiddelde Energie-Index < 1,40 (gemiddeld energielabel B) wordt bereikt voor de totale huurwoningvoorraad van de woningcorporaties.

Het is naar uw oordeel van belang deze verduurzaming uit te voeren. Na de renovatie zal het energielabel binnen de norm vallen. Alle partijen zien het belang van energiebesparing, vanwege het klimaat, de eindigheid van de voorraad fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling: energiebesparing draagt naar uw oordeel bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat vooral van belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens. Budgetinstituut Nibud waarschuwt ervoor dat er voor circa 2,5 miljoen huishoudens financiële problemen dreigen door de hoogte van energiekosten (Nibud, 2022). De beoogde ontwikkelingen zijn dus niet alleen ten gunste van het milieu in bredere zin, maar ook van sociale en economische aard.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort². Over de periode van 2015-2020 is er een matige toename in het populatieaantal³. In de Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019 is de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis als onbekend beoordeeld, met een onbekende trend. Het verspreidingsgebied is als gunstig beoordeeld, maar de populatie, het leefgebied en het toekomstperspectief als onbekend⁴. Op de Rode Lijst Zoogdieren 2020⁵ is de gewone dwergvleermuis beoordeeld als thans niet bedreigd op basis van de Nederlandse criteria en als 'least concern' op basis van de IUCN criteria. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat de gewone dwergvleermuis ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. In het plangebied zijn twaalf zomerverblijfplaatsen van twaalf gewone dwergvleermuizen aangetroffen, waarvan er twee ook dienst doen als paarverblijfplaats.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt vrij algemeen voor in Nederland, met een zwaartepunt in het noordwesten van Nederland^{6,7}. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is als ongunstig beoordeeld, waarbij de populatie als onbekend, het leefgebied en verspreidingsgebied als gunstig en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld⁸. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de uitgevoerde inventarisatie blijkt dat de ruige dwergvleermuis ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. In het plangebied is één paarverblijfplaats van één ruige dwergvleermuis aangetroffen.

Twaalf van de aangetroffen verblijfplaatsen gaan met de uitvoering van de werkzaamheden niet permanent verloren, maar worden wel verstoord (Nr. 1, 3 t/m 13). Deze verstoring treedt in ieder geval op bij voegwerk- en metselwerkherstel en is niet uitgesloten bij het vervangen van kozijnen. Verblijfplaatsen nummers 10 en 11 worden ook verstoord bij het plaatsen van nieuw spouwlood. Na afronding van de werkzaamheden zijn deze verblijfplaatsen weer beschikbaar voor vleermuizen.

Bij het vervangen van rabat voor Trespa-delen gaat verblijfplaats nummer 2, één paarverblijfplaats van één ruige dwergvleermuis, verloren.

Een overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit.

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan onderhoudswerkzaamheden Musholm en Ulriksholm e.o., Hoofddorp' van 4 april 2023.

Voor elk verblijf dat (tijdelijk) verloren gaat, moeten minimaal vier alternatieven gerealiseerd worden. Voor dit project zijn minimaal 52 vleermuiskasten benodigd.

In het voorjaar van 2022 zijn vier tijdelijke vleermuiskasten opgehangen als tijdelijke compensatie van het vleermuisverblijf dat in september 2023 aangetast wordt (nr. 2). Vanaf september 2023 worden 58 vleermuiskasten ingemetseld. Deze gelden direct als permanente alternatieven voor verblijfplaatsen 1, 3 t/m 13 en uiteindelijk verblijfplaats nummer 2.

De werkzaamheden waarbij geen verblijfplaatsen worden aangetast (of verstoord) vinden plaats in 2023. Tijdens deze werkzaamheden worden ook vleermuiskasten ingemetseld, in september 2023.

² <https://www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis>

³ Trend van vleermuizen, 1986-2020, d.d. 25 oktober 2021, Compendium voor de Leefomgeving, www.clo.nl/indicatoren/nl1070-aantalsontwikkeling-van-vleermuizen

⁴ Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage 2019, Wageningen Universiteit & Research

⁵ Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens de Nederlandse en IUCN-criteria, Zoogdierverseniging, d.d. 1 oktober 2020

⁶ <https://www.vleermuizenindestad.nl/ruige-dwergvleermuis>

⁷ [REDACTED] (2020). Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. Rapport 2019.026, Zoogdierverseniging, Nijmegen

⁸ <https://nature-art17.elonet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

In de winter van 2022-2023 worden alle gevels ongeschikt gemaakt voor vleermuizen met uitzondering van de invlieglocaties die zijn aangetroffen tijdens het vleermuisonderzoek. Zo wordt voorkomen dat vleermuizen ook de andere gevels bezetten.

Alléén de verblijfplaats in de Musholm 224-230 wordt tussen juli 2023 en augustus 2023 ongeschikt gemaakt, hiervoor zijn al maatregelen genomen. De overige verblijfplaatsen worden tussen juli 2024 en augustus 2024 ongeschikt gemaakt. Dit is bijna een jaar nadat hiervoor alternatieven zijn gerealiseerd.

De kwetsbare periode van een paarverblijf loopt tussen half augustus en half oktober (Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12 2017). Door het ongeschikt maken tussen juli en half augustus te doen, houden de vleermuizen zo lang mogelijk de mogelijkheid van het gebruik van de verblijfplaatsen.

Het ongeschikt maken vindt plaats door het op de betreffende gevels aanbrengen van een combinatie van schuimrubberstroken en 'exclusion flaps'.

De door u voorgestelde maatregelen zijn grotendeels voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden afbreuk doen aan het streven de populaties van de soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

E. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officiëlebe bekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de [REDACTED] via 088-102 13 00 of [REDACTED]@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

[REDACTED]
Afdelingsmanager Regulering Leefomgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Bijlagen:

- Bijlage 1: Plangebied en adressenlijst
- Bijlage 2: locatie huidige verblijfplaatsen
- Bijlage 3: locaties tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen

Kopie aan:

- Afdeling toezicht en handhaving OD NHN
- Ecogroen B.V.

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

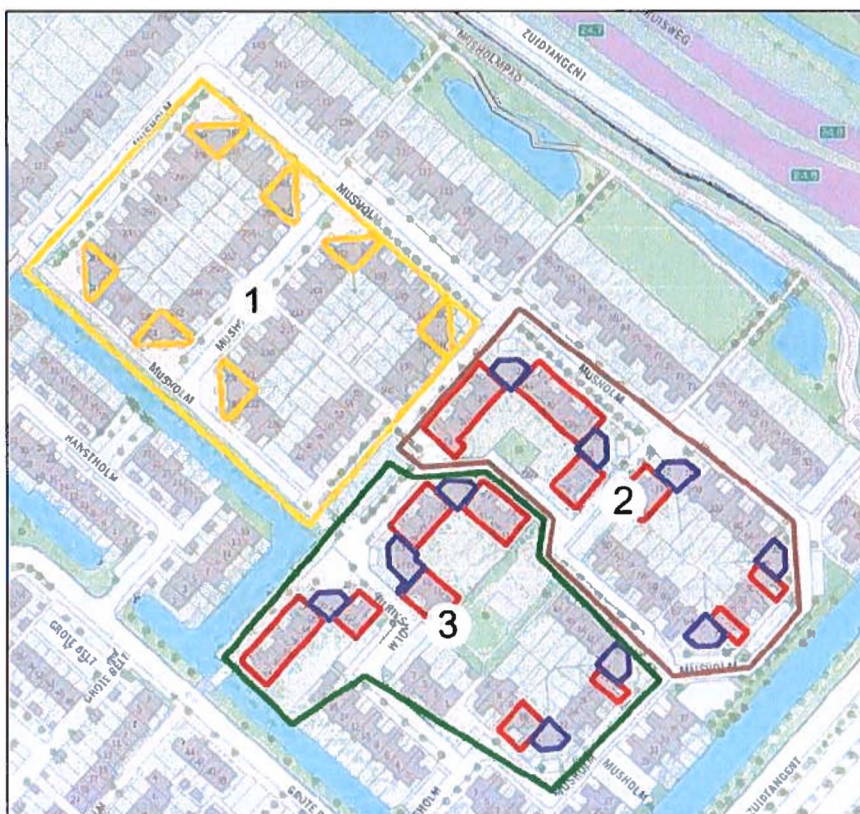
- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: Plangebied en adressenlijst

Figuur 3.1 De verschillende deelgebieden zijn genummerd. Deelgebied 1 is geel omlijnd, deelgebied 2 is bruin omlijnd en deelgebied 3 is groen omlijnd. Complex 112072 is rood omlijnd. Complex 112073 is paars omlijnd en complex 112074 is oranje omlijnd PDOK.

Adressen complex 112072

Musholm 10 + 12
Musholm 24 + 30
Musholm 74 + 82
Musholm 92 t/m 104
Musholm 114 t/m 118
Musholm 120 t/m 124
Musholm 134 t/m 144
Musholm 154 t/m 164
Ulriksholm 9 t/m 15
Ulriksholm 25 t/m 31
Ulriksholm 41 t/m 47
Ulriksholm 20 + 22
Ulriksholm 32 t/m 42

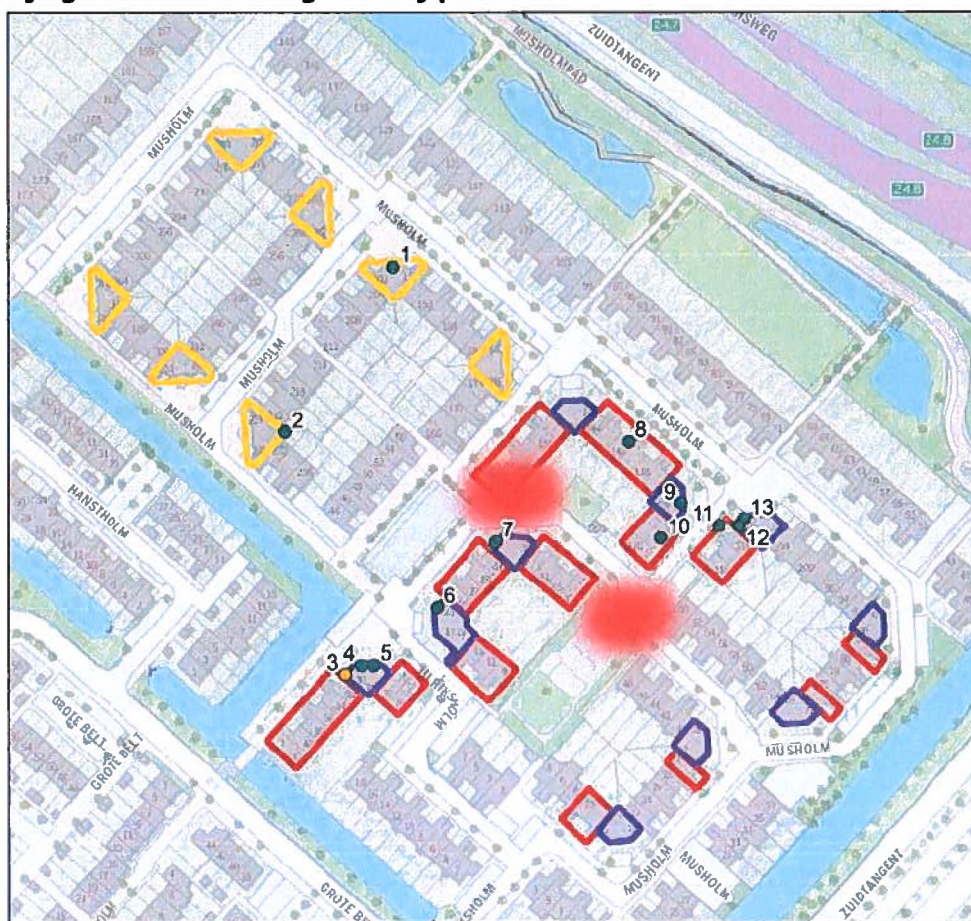
Adressen complex 112073

Musholm 14 t/m 20
Musholm 32 t/m 38
Musholm 66 t/m 72
Musholm 84 t/m 90
Musholm 106 t/m 112
Musholm 126 t/m 132
Musholm 146 t/m 150
Ulriksholm 33 t/m 39
Ulriksholm 17 t/m 23
Ulriksholm 24 t/m 30

Adressen complex 112074

Musholm 176 t/m 182
Musholm 196 t/m 202
Musholm 224 t/m 230
Musholm 238 t/m 268
Musholm 278 t/m 284
Musholm 306 t/m 312
Musholm 238 t/m 324

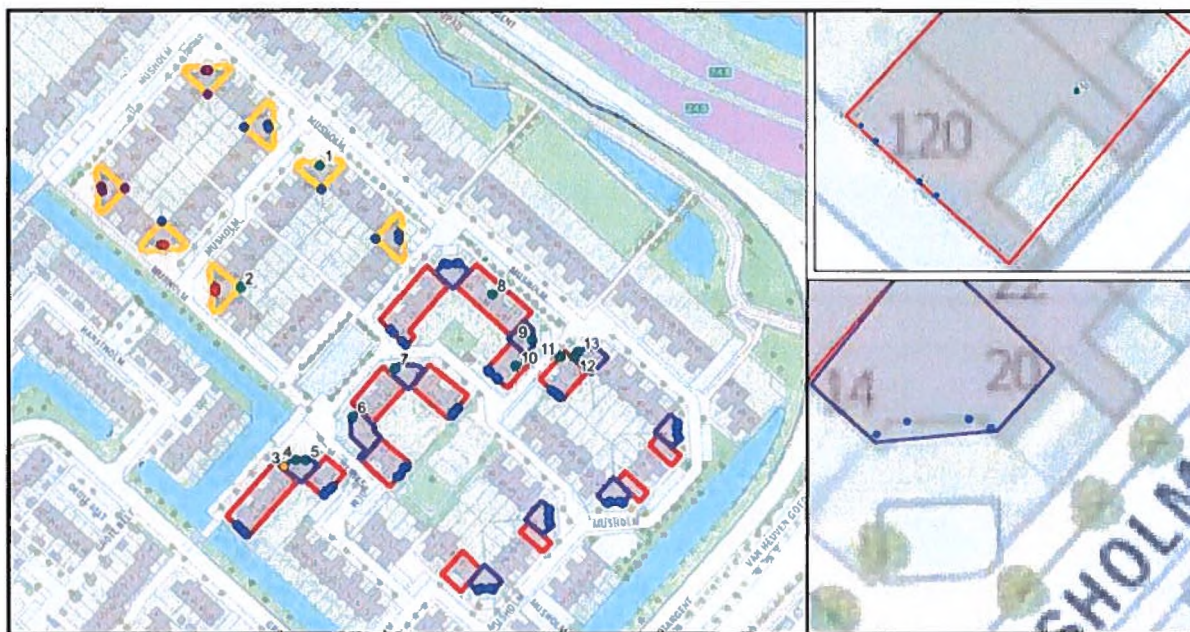
Bijlage 2: locatie huidige verblijfplaatsen

Figuur 4.1 De aangetroffen verblijfplaatsen (genummerde stippen), batsterritoria van gewone dwergvleermuis (rode vlakken) en het projectgebied (rood, paars en oranje omlijnd). Bron achtergrond: PDOK.

- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouwmuur van Musholm 196-202 (Nr. 1).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis achter het rabat van de Musholm 224-230 (Nr. 2).
- Een paarverblijfplaats van één ruige dwergvleermuis in de spouw van Musholm 30 (Nr. 3).
- Twee zomerverblijfplaatsen van twee gewone dwergvleermuizen in de spouw van Musholm 26-30 (Nr. 4 en 5).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouw van Ulriksholm 23 (Nr. 6).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouw van Musholm 39. Door de nabijheid van een paarterritorium wordt deze verblijfplaats ook aangemerkt als paarverblijf. (Nr. 7).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouw van Musholm 140 (Nr. 8).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouw van Musholm 128-130 (Nr. 9).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouw van Musholm 122. Door de nabijheid van een paarterritorium wordt deze verblijfplaats ook aangemerkt als paarverblijf. (Nr. 10).
- Een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis in de spouw van Musholm 114 (Nr. 11).
- Twee zomerverblijfplaatsen van twee gewone dwergvleermuizen in de spouw van Musholm 106-112 (Nr. 12 en 13).

Bijlage 3: locatie tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

Figuur 5.1 Overzicht van de aangetroffen verblijfplaatsen (genummerd) en locaties waar tijdelijke (rode stippen) en permanente (blauwe en roze stippen) worden gerealiseerd. De twee ingezoomde uitsneden geven een beter beeld van de locaties van vleermuiskasten. Bron achtergrond: PDOK.

Noot

**In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt
op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:**

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (e-mail)
- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (handschrift)